

विभाग - 1. प्रसारणमाध्यमोंमें अधिर्णनायों संगी व.
आयिक - क्षेत्रोंमें

प्रश्न

- 1) संवादोंमें 'संज्ञापन' कैसे की करते हैं।
- 2) संज्ञापनको चार प्रकार
1) आत्मसंवाद (Intrapersonal Communication)
2) आंतरव्यक्ति संवाद (Interpersonal Communication)
3) समूह अथवा ग्रह संवाद (Group Communication)
4) जनसंवाद (Mass Communication)
- 3) आत्मसंवाद कलाओं व्यक्तियों स्वतन्त्रीय साहचर्य संवाद।
- 4) आंतरव्यक्ति संवाद कलाओं दोन व्यक्तियोंमें प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष संवाद।
- 5) समूह संवाद कलाओं दोनोपेक्षा अधिक लोकोंमें विशेष कारणोंसही एकत्र बैठकर वचनिक विचारोंवर एकमेकांसी साहचर्य संवाद।
- 6) वरील नीगही प्रकार माध्यमविरहित असंतान।
7) जनसंज्ञापनमाध्यमे मात्र एकादा संदेश एकत्र वेही ज्ञानियापक प्रदेशात पसरलेला नागरिकंपर्यंत पोलेयतिव्यासाधी विविध माध्यमोंच्या साहाय्य लेनवा जाते।
- 8) समूह संज्ञापनमाध्यमे पुस्तके, मुद्रित माध्यमे, सिनेमा, रेडियो, दूरचित्रवाणी हिडियो, वंरनेल आदी विविध माध्यमोंद्वारे साधले जाते।
- 9) जनसंज्ञापनासाठी वापरल्यात येणाऱ्या वृत्तपत्रे, पुस्तके, रेडियो, दूरचित्रवाणी आदी माध्यमंता जनमाध्यमे व्हातात।
- 10) पुस्तके वृत्तपत्रे ही मुद्रित माध्यमे होत।
- 11) मुद्रितमाध्यमे व्हाणे प्रक्रीडर होय।
- 12) Editing म्हणजे शब्दांच्या शब्दकोशातील अर्थ मांडणी करणे, वृत्तपत्रात लेखनात स्थायीकरणार्थ त्रिपा देउन सुधारणा करणे व ते योग्या प्रकारे सादर करणे असा आहे।

- (13) जासीत जास्त निर्जेव, परिपूर्ण व ठाकराक वृत्तपत्र (2)
 वचक्रांला सादर करणे हे संपादकाचे प्रमुख कर्तव्य असते.
- (14) माहिती वृत्तपत्रांमध्ये मुख्य संपादक, उपरोक्त कार्यकारी संपादक,
 सहसंपादक, निवासी संपादक, वृत्तलेख (फील्ड) संपादक,
 वृत्तसंपादक आणि संपादकांनी फर्दी असते.
- 15) सुविशेषज्ञ ही वृत्तपत्रांच्या क्षेत्रातील साप्ताहिकी एक अत्यंत
 महत्त्वाची अर्थातनाही संगीत आहे.
- 16) वृत्तपत्रांत काही ठरावीक मजकूर ठरावीक दिवशी ठरावीक
 जागेत प्रसिद्ध होणे असते त्यास मजकूराला 'मदर' असे म्हणतात.
- 17) विविध विषयांतील तज्ञ व्यक्तींच्यासमक्ष जाणवणे प्रसिद्ध होणाऱ्या
 स्वरूपाचा 'इंटरव्ह्यू' असतो म्हणतात.
- 18) तिसऱ्या शतकापासून प्राचिन ही प्रासंगिकी कला म्हणून
 सांगली जाते.
- 19) "वदुपान विनाय वदुपान सुखाय" हे आकाशावाणीचे होणारे वाक्य आहे.
- 20) लॉकसपॉप ही शब्द लॉकसपोपोली या शब्दापासून तयार झाला असून
 याचा अर्थ 'लोकंया आवाज' असा आहे.

21 आकाशावाणीतील कार्यक्रमांचे रूप

- 1) संपादनात्मक कार्यक्रम
- 2) रेडिओवरील बातम्या
- 3) रेडिओवरील मुलाखती
- 4) रेडिओवरील लॉकसपॉप (जगतेची मते).
- 5) रेडिओ समालोचन
- 6) रेडिओ संगीत
- 7) नमोनाट्य
- 8) रेडिओ डॉक्युमेंटरी / साहित्यपट
- 9) रेडिओवरील लपक
- 10) डॉक्युड्रामा
- 11) फोन इन कार्यक्रम
- 12) चर्चा

(22)

निवेदनाच्या परतती

- 1) प्रथमपुस्तकी निवेदन
- 2) द्वितीयपुस्तकी निवेदन
- 3) तृतीयपुस्तकी निवेदन

(23)

निवेदनाचे स्वरूप

- अ) लोकोगोष्ठी निवेदने
 - अ) ऐशिक निवेदन
 - ब) आपत्ती व्यवस्थापनपर निवेदन
- ब) जाहिरनामिच्छक निवेदने.

(24)

निवेदकाची गुणवैशिष्ट्ये

- 1) साक्षात्
- 2) आवाजातील चढउतार
- 3) आघोष पशुत्व
- 4) उच्चर
- 5) स्पष्टता
- 6) चालू दळामोडीची जाण.
- 7) वातावरण तिकरित करून ठेवण्याची क्षमता असणे.
- 8) नातीव्यता जाणून घेण्याची क्षमता
- 9) खडकाळ करवण्याची क्षमता
- 10) समयसुचकता
- 11) सर्वसमावेशकता

(25)

निवेदकाचे गुण

- 1) विषयाची समज
- 2) आयुक्तता
- 3) संवाद आणि भाषाकोशक्य

(26)

त्यानंमीमाठी आवश्यक 5 W आणि 1 H म्हणजेच who, what, when, where, why आणि how हे सर्व वा मिनिट वीस मिनिटात सांगणे गरजेचे असते.

(3)